

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичного виховання і педагогіки спорту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННІКОВА

«51» *сергій* 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

для аспірантів

спеціальності 017 Фізична культура і спорт
освітньо рівня третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт»

Київ – 2023

Розробники:

Ясько Л.В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Ляхова І.М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

Протокол від 30.08.2022р. № 9

Завідувач кафедри _____ (Олена ЯРМОЛЮК)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт»

« 30 » 08 2022 р.

Гарант освітньо-наукової програми _____ (Руслана СУШКО)

Робочу програму перевірено

30.08.2022 р.

Завідувач аспірантури, докторантури _____ (Ілона ТРИГУБ)
(підпис)

Проланговано :

На 2023/2024 н.р. _____ (Ясько Л.В.) « 31 » 08 2023 р., протокол № 9
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) « __ » 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) « __ » 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) « __ » 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5/150	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість модулів	5	5
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, в тому числі:	150	150
Аудиторні	40	20
Модульний контроль	10	-
Самостійна робота	100	130
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни забезпечити сучасну освітньо-наукову підготовку дослідників у галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля здійснення наукових проектів та успішної професійної самореалізації відповідно до місії Київського університету імені Бориса Грінченка – «Служити людині, громаді, суспільству», що передбачає успішну реалізацію теми наукового дослідження, стимулює вироблення нових інноваційних ідей та проектів на підставі знань прикладних аспектів адаптивного фізичного виховання.

Завдання дисципліни:

1. Опанувати здатність до організації різних форм адаптивного фізичного виховання, розробки змісту занять з адаптивного фізичного виховання, ефективного використання засобів та методів адаптивного фізичного виховання, враховуючи нозологічні особливості осіб з інвалідністю.
2. Моделювати і контролювати процес фізичної підготовленості осіб з обмеженими можливостями, враховуючи морфо-функціональні порушення організму, що пов'язані з наявними вадами.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Здобувач здатен організувати різні форми адаптивного фізичного виховання, розробляти зміст занять з адаптивного фізичного виховання, ефективно використовувати засоби та методи адаптивного фізичного виховання, враховуючи нозологічні особливості осіб з інвалідністю.

2. Здобувач здатен моделювати і контролювати процес фізичної підготовленості осіб з обмеженими можливостями, враховуючи морфо-функціональні порушення організму, що пов'язані з наявними вадами та використовувати знання прикладних аспектів адаптивного фізичного виховання в процесі побудови алгоритму наукового дослідження та вирішення науково-дослідних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин			
		Аудиторна:			
		Лекції	Семінари	Практичні	Самостійна
Змістовий модуль I «Історичні та сучасні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання»					
Тема 1. Історичні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання. Адаптивне фізичне виховання як соціальне явище	9	2	2		5
Тема 2. Характеристика сучасної державної системи реабілітації людей з обмеженими можливостями в Україні	7		2		5
Тема 3. Зародження та розвиток Паралімпійського та Дефлімпійського руху	6	2	4		
Тема 4. Громадські організації та їх роль в міжнародному фізкультурному русі людей з обмеженими спроможностями	6		2		4
Модульний контроль 1	2				
Разом за змістовий модуль	30	4	10		14
Змістовий модуль II «Організаційні аспекти проведення занять у адаптивному фізичному вихованні»					
Тема 5. Теорія адаптивного фізичного виховання	4	2	2		
Тема 6. Функції викладача та вимоги до його професійної діяльності в адаптивному фізичному вихованні	7		2		5
Тема 7. Форми адаптивного фізичного виховання. Реалізація принципів та методів адаптивного фізичного виховання при роботі з особами з обмеженими можливостями	2		2		
Тема 8. Засоби адаптивного фізичного виховання та особливості їх використання відповідно до завдань навчального процесу.	7		2		5
Тема 9. Особливості лікарсько - педагогічного контролю в адаптивному фізичному вихованні	2		2		
Тема 10. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні	6		2		4
Тема 11. Рекомендації до профілактики травм і підвищення безпеки занять з адаптивного фізичного виховання	2		2		
Модульний контроль 2	2				
Разом за змістовий модуль	32	2	14		14
Змістовий модуль III «Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах слуху та зору»					
Тема 12. Фізичне виховання глухих	7	2			5
Тема 13. Характеристика анатомо-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ушкодженнях органа слуху	2		2		
Тема 14. Зміст практичної роботи викладача	2		2		

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
Тема 15. Методика фізичного виховання осіб з вадами слуху	2		2		
Тема 16. Фізичне виховання осіб з вадами зору	7	2			5
Тема 17. Завдання та засоби АФВ при сліпоті та порушеннях зорового сприйняття	6		2		4
Тема 18. Методика фізичного виховання осіб з вадами зору	2		2		
Модульний контроль 3	2				
Разом за змістовий модуль	30	4	10		14
Змістовий модуль IV «Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах опорно-рухового апарату»					
Тема 19. Характеристика видів і причин виникнення дитячого церебрального паралічу (ДЦП), порушень опорно-рухового апарату, уражень спинного мозку	9	2	2		5
Тема 20. Характеристика анатомо-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ДЦП, порушеннях опорно-рухового апарату, ураженнях спинного мозку	4	2	2		
Тема 21. Особливості АФВ при порушеннях опорно-рухового апарату (станах після ампутації)	7		2		5
Тема 22. Особливості АФВ при ураженнях спинного мозку	6		2		4
Тема 23. Особливості АФВ при ДЦП	4		4		
Модульний контроль 4	2				
Разом за змістовий модуль	32	4	12		14
Змістовий модуль V «Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при відхиленнях розумового розвитку»					
Тема 24. Характеристика видів і причин виникнення розумових відхилень. Особливості АДФ	7	2			5
Тема 25. Розумові відхилення. Класифікація розумової відсталості	2		2		
Тема 26. Зміст практичної роботи викладача	2		2		
Тема 27. Модифікована класифікація рухливих ігор та комплекси вправ для дітей з вадами розумового розвитку	7		2		5
Тема 28. Специфічні особливості АФВ розумово відсталих осіб	6		2		4
Модульний контроль 5	2				
Разом за змістовий модуль	26	2	8		14
УСЬОГО	150	16	54		70

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практи	
Змістовий модуль I «Історичні та сучасні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання»					
Тема 1. Історичні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання. Адаптивне фізичне виховання як соціальне явище	8	2			6
Тема 2. Характеристика сучасної державної системи реабілітації людей з обмеженими можливостями в Україні	6				6
Тема 3. Зародження та розвиток Паралімпійського та Дефлімпійського руху	9		2		7
Тема 4. Громадські організації та їх роль в міжнародному фізкультурному русі людей з обмеженими спроможностями	7				7
Разом за змістовий модуль	30	2	2		26
Змістовий модуль II «Організаційні аспекти проведення занять у адаптивному фізичному вихованні»					
Тема 5. Теорія адаптивного фізичного виховання	2	2			
Тема 6. Функції викладача та вимоги до його професійної діяльності в адаптивному фізичному вихованні	5				5
Тема 7. Форми адаптивного фізичного виховання. Реалізація принципів та методів адаптивного фізичного виховання при роботі з особами з обмеженими можливостями	5				5
Тема 8. Засоби адаптивного фізичного виховання та особливості їх використання відповідно до завдань навчального процесу.	2		2		
Тема 9. Особливості лікарсько - педагогічного контролю в адаптивному фізичному вихованні	5				5
Тема 10. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні	6				6
Тема 11. Рекомендації до профілактики травм і підвищення безпеки занять з адаптивного фізичного виховання	5				5
Разом за змістовий модуль	30	2	2		26
Змістовий модуль III «Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах слуху та зору»					
Тема 12. Фізичне виховання глухих	2	2			
Тема 13. Характеристика анатомо-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ушкодженнях органа слуху	5				5
Тема 14. Зміст практичної роботи викладача	5				5
Тема 15. Методика фізичного виховання осіб з вадами слуху	5				5
Тема 16. Фізичне виховання осіб з вадами зору	2		2		
Тема 17. Завдання та засоби АФВ при сліпоті та порушеннях зорового сприйняття	5				5

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин			
		Аудиторна:			Самостійн а
		Лекції	Семіна ри	Практи	
Тема 18. Методика фізичного виховання осіб з вадами зору	6				6
Разом за змістовий модуль	30	2	2		26
Змістовий модуль IV «Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах опорно-рухового апарату»					
Тема 19. Характеристика видів і причин виникнення дитячого церебрального паралічу (ДЦП), порушень опорно-рухового апарату, уражень спинного мозку	8	2			6
Тема 20. Характеристика анатомо-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ДЦП, порушеннях опорно-рухового апарату, ураженнях спинного мозку	6				6
Тема 21. Особливості АФВ при порушеннях опорно-рухового апарату (станах після ампутації)	7				7
Тема 22. Особливості АФВ при ураженнях спиноного мозку	7				7
Тема 23. Особливості АФВ при ДЦП	2		2		
Разом за змістовий модуль	30	2	2		26
Змістовий модуль V «Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при відхиленнях розумового розвитку»					
Тема 24. Характеристика видів і причин виникнення розумових відхилень. Особливості АДФ	2	2			
Тема 25. Розумові відхилення. Класифікація розумової відсталості	6				6
Тема 26. Зміст практичної роботи викладача	6				6
Тема 27. Модифікована класифікація рухливих ігор та комплекси вправ для дітей з вадами розумового розвитку	7				7
Тема 28. Специфічні особливості АФВ розумово відсталих осіб	9		2		7
Разом за змістовий модуль	30	2	2		26
УСЬОГО	150	10	10		130

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I «ІСТОРИЧНІ ТА СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

Лекція 1. Історичні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання.
Адаптивне фізичне виховання як соціальне явище.

Основні питання / ключові слова: адаптивне фізичне виховання (АФВ), роль християнства в історії розвитку АФВ, вплив Першої світової війни на ставлення спільноти до проблеми інвалідності, розвиток АФВ у дореволюційний період, корекційна підготовка розвитку дефектології, мета і завдання АФВ.

Література основна: 1, 2

Література додаткова: 1, 3

Семінарське заняття 1. Історичні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання. Адаптивне фізичне виховання як соціальне явище.

Основні питання / ключові слова: адаптивне фізичне виховання (АФВ), роль християнства в історії розвитку АФВ, вплив Першої світової війни на ставлення спільноти до проблеми інвалідності, розвиток АФВ у дореволюційний період, корекційна підготовка розвитку дефектології.

Література основна: 1, 2

Література додаткова: 1, 3

Семінарське заняття 2. Характеристика сучасної державної системи реабілітації людей з обмеженими можливостями в Україні.

Основні питання / ключові слова: принципи державної системи реабілітації людей з обмеженими можливостями, єдина державна система корекційної підготовки, вікові принципи системи корекційної підготовки, нозологічні принципи системи корекційної підготовки, проблеми фізичної культури і спорту інвалідів.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 4

Лекція 2. Зародження та розвиток Паралімпійського та Дефлімпійського руху

Основні питання / ключові слова: становлення та розвиток фізичної культури і спорту інвалідів, спортивний рух людей із вадами слуху, зародження Паралімпійських ігор, Спеціальні Олімпіади.

Література основна: 1, 2

Література додаткова: 1, 2, 3

Семінарське заняття 3. Зародження та розвиток Паралімпійського руху.

Основні питання / ключові слова: становлення та розвиток фізичної культури і спорту інвалідів, зародження спорту на візках, історія та етапи розвитку Паралімпійських ігор, роль Л.Гутмана в Паралімпійському русі, соціальне значення Паралімпійських ігор.

Література основна: 1, 2

Література додаткова: 1, 2, 3

Семінарське заняття 4. Зародження та розвиток Дефлімпійського руху.

Основні питання / ключові слова: історія та етапи розвитку Дефлімпійських ігор,

роль Е. Рубен-Алке в Дефлімпійському русі, соціальне значення Дефлімпійських ігор.

Література основна: 1, 2

Література додаткова: 1, 2, 3

Семінарське заняття 5. Громадські організації та їх роль в міжнародному фізкультурному русі людей з обмеженими спроможностями.

Основні питання / ключові слова: роль громадських організацій, діяльність Міжнародної спортивної і рекреаційної асоціації осіб з церебральним паралічем, діяльність Міжнародної спортивної асоціації сліпих, діяльність Міжнародної спортивної асоціації осіб з вадами інтелекту, Міжнародна федерація Сток-Мандевільських ігор, Міжнародна спортивна організація інвалідів.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,2,3,4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ У АДАПТИВНОМУ ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ»

Лекція 3. Теорія адаптивного фізичного виховання.

Основні питання / ключові слова: етапи процесу навчання в АФВ, шляхи підвищення інтересу до занять, шляхи підвищення інтересу до виконання фізичних вправ, сприйняття, створення уявлень.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,2,3

Семінарське заняття 6. Теорія адаптивного фізичного виховання.

Основні питання / ключові слова: етапи процесу навчання в АФВ, шляхи підвищення інтересу до занять, шляхи підвищення інтересу до виконання фізичних вправ, сприйняття, створення уявлень.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,2,3

Семінарське заняття 7. Функції викладача та вимоги до його професійної діяльності в адаптивному фізичному вихованні.

Основні питання / ключові слова: завдання викладача АФВ, алгоритм роботи викладача (тренера), вимоги до професійної діяльності, робота з волонтерами.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 8. Форми адаптивного фізичного виховання. Реалізація принципів та методів адаптивного фізичного виховання при роботі з особами з обмеженими можливостями.

Основні питання / ключові слова: форми АФВ, особливості реалізації принципів АФВ: свідомості й активності, доступності, індивідуалізації, наочності, послідовності, диференційно-інтегральних оптимумів, систематичності, чергування або розсіяного м'язового навантаження, міцності.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 9. Засоби адаптивного фізичного виховання та особливості їх використання відповідно до завдань навчального процесу.

Основні питання / ключові слова: рекомендації і протипоказання до використання засобів АФВ відповідно до завдань навчального процесу, засоби розвитку рухових функцій, танці, рухливі ігри, загартовування.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,2,3

Семінарське заняття 10. Особливості лікарсько - педагогічного контролю в адаптивному фізичному вихованні.

Основні питання / ключові слова: технологія вибору засобів фізичного виховання і видів спорту з урахуванням функціональних порушень, фізіологічний контроль рухових якостей, особливості поточного та оперативного контролю.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 11. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні.

Основні питання / ключові слова: тестування мотивації учня, тестування сприйняття, оцінювання рухових можливостей, методи оцінювання фізичних даних.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 12. Рекомендації до профілактики травм і підвищення безпеки занять з адаптивного фізичного виховання.

Основні питання / ключові слова: вимоги до організації занять з АФВ, методичні помилки, що приводять до травматизму, профілактика травм і підвищення безпеки занять.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,2,3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВАДАХ СЛУХУ ТА ЗОРУ»

Лекція 4. Фізичне виховання глухих.

Основні питання / ключові слова: глухота, туговухість; порушення організму при ушкодженнях слуху, прояви порушення рухової активності при ураженнях слуху, специфічні завдання фізичного виховання глухих, робота викладача залежно від рівня ураження органа слуху, особливості методики фізичного виховання глухих.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 13. Характеристика анатомо-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ушкодженнях органа слуху.

Основні питання / ключові слова: порушення в організмі при вроджених та набутих формах глухоти, порушення рефлексорних рухових реакцій на слухові

подразники, порушення координації, порушення діяльності м'язів, порушення автоматичних рухів, порушення вегетативних реакцій організму.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,2,3

Семінарське заняття 14. Зміст практичної роботи викладача.

Основні питання / ключові слова: порушення рухової активності при вадах слуху, алгоритм роботи викладача, робота викладача залежно від рівня ураження органа слуху, особливості комунікації з особами з вадами слуху.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 15. Методика фізичного виховання осіб з вадами слуху.

Основні питання / ключові слова: засоби АФВ при вадах слуху, особливості методики фізичного виховання глухих, тестування при глухоті.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Лекція 5. Фізичне виховання осіб з вадами зору.

Основні питання / ключові слова: сліпота, види порушень зорового сприйняття; порушення організму при вадах зору, мета та завдання ФВ людей з вадами зору, засоби та методи ФВ людей з вадами зору.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 16. Завдання та засоби АФВ при сліпоті та порушеннях зорового сприйняття.

Основні питання / ключові слова: загальні та специфічні завдання фізичного виховання людей з вадами зору, засоби АФВ, матеріально-технічне забезпечення занять АФВ при вадах зору.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 17. Методика фізичного виховання осіб з вадами зору.

Основні питання / ключові слова: алгоритм дії викладача при роботі з особами з вадами зору, допуск до занять та формування груп для занять АФВ, методика розвитку фізичних якостей та функціональних можливостей при вадах зору.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВАДАХ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»

Лекція 6. Характеристика видів і причин виникнення дитячого церебрального паралічу (ДЦП), порушень опорно-рухового апарату, уражень спинного мозку.

Основні питання / ключові слова: дитячий церебральний параліч, причини виникнення, класифікації патології, порушення організму; порушення опорно-рухового апарату: стан після ампутації, порушення функцій організму; рівні ураження спинного мозку, порушення функцій.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 18. Характеристика видів і причин виникнення дитячого церебрального паралічу (ДЦП), порушень опорно-рухового апарату, уражень спинного мозку.

Основні питання / ключові слова: дитячий церебральний параліч, причини виникнення, класифікації патології; порушення опорно-рухового апарату: стани після ампутації, причини виникнення; рівні ураження спинного мозку, причини виникнення, порушення функцій.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Лекція 7. Характеристика анатоμο-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ДЦП, порушеннях опорно-рухового апарату, ураженнях спинного мозку.

Основні питання / ключові слова: порушення функцій та рухових спроможностей при ДЦП, порушення функцій та рухових спроможностей при ампутаціях, порушення функцій та рухових спроможностей при різних рівнях ураження спинного мозку.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 19. Характеристика анатоμο-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ДЦП, порушеннях опорно-рухового апарату, ураженнях спинного мозку.

Основні питання / ключові слова: порушення функцій та рухових спроможностей при ДЦП, порушення функцій та рухових спроможностей при ампутаціях, порушення функцій та рухових спроможностей при різних рівнях ураження спинного мозку.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 20. Особливості АФВ при порушеннях опорно-рухового апарату (станах після ампутації).

Основні питання / ключові слова: мета, загальні та специфічні завдання АФВ після ампутації; засоби АФВ, методика фізичного виховання.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 21. Особливості АФВ при ураженнях спинного мозку.

Основні питання / ключові слова: мета, загальні та специфічні завдання АФВ при ураженнях спинного мозку; засоби АФВ, методика фізичного виховання.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарські заняття 22-23. Особливості АФВ при ДЦП.

Основні питання / ключові слова: мета, загальні та специфічні завдання АФВ при ДЦП; засоби та методи АФВ, методика фізичного виховання при тяжких формах ДЦП, методика фізичного виховання при ДЦП середнього та легкого ступеня.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВІДХИЛЕННЯХ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ»

Лекція 8. Характеристика видів і причин виникнення розумових відхилень. Особливості АФВ.

Основні питання / ключові слова: поняття «розумова відсталість», терміни та дефініції в трактуванні «олігофренії», класифікації розумової відсталості; завдання та особливості АФВ при розумовій відсталості.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 24. Розумові відхилення. Класифікація розумової відсталості.

Основні питання / ключові слова: види розумових відхилень; причини, що призводять до розумових відхилень; класифікація розумової відсталості, критерії діагностики олігофренії, методики визначення ступеня розумової відсталості.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 25. Зміст практичної роботи викладача.

Основні питання / ключові слова: алгоритм дій викладача при фізичному вихованні дітей з розумовими відхиленнями, вимоги до викладача, підготовка викладача до проведення занять.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 26. Модифікована класифікація рухливих ігор та комплекси вправ для дітей з вадами розумового розвитку.

Основні питання / ключові слова: специфіка використання ігрового методу у АФВ дітей з розумовими відхиленнями, класифікація ігор, ігри з фізичним навантаженням різної спрямованості.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

Семінарське заняття 27. Специфічні особливості АФВ розумово відсталих осіб.

Основні питання / ключові слова: специфіка АФВ при різних розумових відхиленнях, засоби АФВ, комплекси вправ, організаційно-методичні підходи до занять.

Література основна: 1,2

Література додаткова: 1,3

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма)

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів	ЗМ1		ЗМ2		ЗМ3		ЗМ4		ЗМ5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських	1	5	5	7	7	5	5	6	6	4	4
Робота на семінарському занятті	10	5	50	7	70	5	50	6	60	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			97		118		97		108		85
Всього	$97+118+97+108+85=505$										
Розрахунок коефіцієнта	$505/100 = 5,05$										

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма)

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів	ЗМ1		ЗМ2		ЗМ3		ЗМ4		ЗМ5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	5	25	5	25	4	20	4	20
Разом			32		37		37		32		32
Всього	$32+37+37+32+32=170$										
Розрахунок коефіцієнта	$170/100 = 1,7$										

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Завдання для самостійної роботи подаються письмово. Кожна робота оцінюється від 1-5 балів.

Тематика завдань для самостійної роботи:

1. Історичні аспекти розвитку адаптивного фізичного виховання.
2. Адаптивне фізичне виховання як соціальне явище.
3. Характеристика сучасної державної системи реабілітації людей з обмеженими можливостями в Україні.
4. Зародження та розвиток Паралімпійського руху.
5. Зародження та розвиток Дефлімпійського руху.
6. Роль громадських організацій в міжнародному фізкультурному русі людей з обмеженими спроможностями.
7. Теорія адаптивного фізичного виховання.
8. Функції викладача та вимоги до його професійної діяльності в адаптивному фізичному вихованні.
9. Форми адаптивного фізичного виховання. Реалізація принципів та методів адаптивного фізичного виховання.
10. Засоби адаптивного фізичного виховання та особливості їх використання відповідно до завдань навчального процесу.
11. Особливості лікарсько - педагогічного контролю в адаптивному фізичному вихованні.
12. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні.
13. Рекомендації до профілактики травм і підвищення безпеки занять з адаптивного фізичного виховання.
14. Характеристика анатомо-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ушкодженнях органа слуху.
15. Методика фізичного виховання осіб з вадами слуху.
16. Фізичне виховання осіб з вадами зору.
17. Завдання та засоби АФВ при сліпоті та порушеннях зорового сприйняття.
18. Характеристика видів і причин виникнення дитячого церебрального паралічу (ДЦП), порушень опорно-рухового апарату, уражень спинного мозку.
19. Характеристика анатомо-фізіологічних порушень, які виникають в організмі людини при ДЦП, порушеннях опорно-рухового апарату, ураженнях спинного мозку.
20. Особливості АФВ при порушеннях опорно-рухового апарату (станах після ампутації).
21. Особливості АФВ при ураженнях спинного мозку.
22. Особливості АФВ при ДЦП.
23. Розумові відхилення. Класифікація розумової відсталості.
24. Модифікована класифікація рухливих ігор та комплекси вправ для дітей з вадами розумового розвитку.
25. Специфічні особливості АФВ розумово відсталих осіб.

6.3. Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
Розуміння завдання	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають теми або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
Повнота розкриття теми	- тема розкрита повністю	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі	0
Логіка викладу інформації	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- порушення логіки й структури викладу	0,5
Креативність	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
Культура змістового наповнення відповідей	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього		5 балів

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень аспірантів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Кількість балів	Критерії оцінювання
23-25 балів	Аспірант проявив глибокі систематичні знання даної теми, навів приклади, на переважну більшість питань дав правильну відповідь, допущені помилки є незначними.
19-22	Аспірант визначає структуру відповіді, допускає незначні помилки, що не впливають на загальний результат відповіді.
15-18	Аспірант орієнтується в питанні, проте не чітко формує структуру відповіді, допускає помилки, що порушують правильність відповіді.
10-14	Відповідь поверхнева, не змістовна.
7-9	Відповідь на примітивному рівні.
1-6	Аспірант не орієнтується в зазначеному питанні.

6.5. Форми проведення семестрового контролю.

Семестровий контроль проводиться у 5 семестрі у формі заліку за результатами поточної успішності (проміжного контролю) з усіх змістових модулів дисципліни «Прикладні аспекти адаптивного фізичного виховання».

6.6. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Адаптивне фізичне виховання : навчально-методичний посібник / Н.О.Борецька. – Миколаїв, МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2019. – 216 с.
2. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студентів ВНЗ ФВіС / ред. Т.Ю. Круцевич., 2-е вид., переробл. та доп. – К.: НУФВСУ, «Олімпійська літ-ра», 2017. – Т. 2. – 447 с.

Додаткові:

1. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. для студентів факультетів фізичного виховання / Марія Миколаївна Трояновська; Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2018. – 104 с.
2. Ареф'єв В.Г. Основи теорії та методики фізичного виховання: підручник / В.Г. Ареф'єв -2-ге вид. перероб. і доп. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2020. – 378 с.
3. Рижкова М.В. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни – Адаптивне фізичне виховання (для спеціальності – Фізична реабілітація). – З.: ЗНТУ, 2017. – 20 с.
4. Національний комітет спорту інвалідів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org.ua